

Personalutbildningsstatistik

Första halvåret 2003

UF0502

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Befolkningens utbildning

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Ja

A.4 Beställare

Myndighet/organisation: SCB, AM/UA

Kontaktperson: Lennart Forssén

Telefon: 019 - 17 65 65

Telefax: 019 - 17 70 82

e-post: lennart.forssen@scb.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: SCB, AM/UA

Kontaktperson: Lennart Forssén

Telefon: 019 - 17 65 65

Telefax: 019 - 17 70 82

e-post: lennart.forssen@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Nej

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Mikrodata som gör identifikation av individer möjlig lämnas inte ut. Insamlade uppgifter avidentifieras när publicering gjorts av en undersökningsomgång.

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

SCB:s diarienummer för ansökan till DI: 3 Ad 32/87

DI:s diarienummer för beviljat tillstånd: 747-87

Registret skall ligga till grund för statistik belysande personalutbildning och utbildningsnivå.

Personuppgifter i registren som är äldre än 2 år skall löpande förstöras.

Insamlade uppgifter avidentifieras för närvarande så snart publicering gjorts av en undersökningsomgång.

A.9 EU-reglering

Nej, inte hittills. Datainsamlingen i AKU däremot sker enligt Rådets förordning No 577/98. Denna förordning täcker även in datainsamlingen i en ad-hoc modul om livslångt lärande som varje månad under år 2003 ingår i den EU-anpassade AKU. Denna modul innehåller bl.a. en del uppgifter om personalutbildning.

Sverige deltar i EU-samarbetet inom personalutbildningsområdet i arbetsgruppen Continuing Vocational Training Survey, CVTS. En första gemensam EU-undersökning har gjorts i medlemsländerna innan Sverige blev medlem av EU. Undersökningen utformades av arbetsgruppen CVTS då Sverige enbart hade observatörsstatus i gruppen. Starkt försenade resultat från den gemensamma undersökningen publicerades under hösten 1997.

Sverige har deltagit i den andra motsvarande EU-undersökningen (CVTS2) inom området. Denna undersökning avsåg år 1999 och i denna undersökning deltog förutom alla de 15 EU-länderna även tio andra europeiska länder. På SCB:s hemsida www.scb.se återfinns en del resultat från denna undersökning. Resultat från denna undersökning återfinns även i EU-databaserna New Cronos och CIRCA.

SCB är representerade i arbetsgruppen för planering av CVTS2. Ingen EU-reglering finns till denna undersökning men kan komma att bli aktuellt i en påtänkt framtida EU-undersökning (CVTS3) förmodligen avseende år 2005.

SCB deltar också för närvarande i en arbetsgrupp för planering av en europeisk harmoniserad vuxenutbildningsundersökning där personalutbildning planeras ingå. Denna undersökning planeras på sikt att genomföras vart femte år liksom de nyss nämnda CVTS-undersökningarna. Det kommer antagligen att vara möjligt för deltagande länder att genomföra en första sådan undersökning valfritt någon gång under perioden 2005-2007. I denna undersökning kommer det att efterfrågas uppgifter om företagna utbildningsaktiviteter under de senaste tolv månaderna.

A.10 Syfte och historik

Syftet med personalutbildningsstatistiken är att beskriva personalutbildningens omfattning och innehåll samt fördelning bland olika undergrupper av de sysselsatta inom arbetskraften.

Datainsamlingar om personalutbildning har gjorts sedan 1986. Datainsamlingen sker med tilläggsfrågor i SCB:s arbetskraftsundersökning, AKU. Målpopulation är sysselsatta i arbetskraften i åldern 16-64 år. Undersökningar avseende första halvåret under ett kalenderår har genomförts för vart och ett av åren 1986-1987, 1989-1990 och varje år fr.o.m. 1992. Fr.o.m. 1995 genomförs även mätningar varje år avseende andra halvåret.

A.11 Statistikanvändning

Användare av statistiken är bl.a. myndigheter med olika ansvarsområden inom utbildning och arbetsmarknad, arbetsmarknadens parter och

intresseorganisationer, Utbildningsdepartementet, ITPS, IFAU, Arbetsmarknadsdepartementet, NUTEK, forskare inom utbildnings- och arbetsmarknadsområdet, massmedia, utbildningsanordnare och allmänheten. Statistiken används även av internationella organisationer som CEDEFOP och OECD och för internationell rapportering.

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen genomförs som ett tilläggsundersökning i samband med arbetskraftsundersökningarna (AKU) i juni och december varje år. Uppgifter insamlas varje undersökningsomgång med retrospektiva frågor om det senast förflutna halvåret.

Urvalsram till undersökningen är SCB:s register över totalbefolkningen (RTB).

Bruttourvalet i varje undersökningsomgång utgörs av ca 13 000 individer i åldern 16-64 år som ingår i AKU:s urval.

Datainsamling sker genom datorstödda telefonintervjuer med de utvalda individerna. Personalutbildningskostnader beräknas med hjälp av volymuppgifter om personalutbildning erhållna i samband med datainsamlingarna, vissa kostnadsschabloner och löneuppgifter från SCB:s olika statistikgrenar för framställning av lönestatistik.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Såväl halvårsdata som kalenderårsskattningar publicerats från undersökningen fr.o.m. kalenderår 1999. För närvarande återfinns kalenderårsskattningar enbart i Sveriges Statistiska Databaser (SSD). Osäkerhetsmått i form av dubbla medelfel anges i anslutning till angivna värden i vissa av tabellerna i rapporterna fr.o.m. andra halvåret 2001. Särskilt osäkra skattningar undertrycks och skattningar baserade på färre än 10 observationer markeras med en asterisk. Publicering av tidsseriedata har hitintills varit rätt begränsad.

Kalenderårsrapporter med viss analys och tidsseriedata planeras. Halvårsrapporter kommer även fortsättningsvis att publiceras. Angivande av osäkerhetsmått i form av konfidensintervall i anslutning till redovisade värden planeras på sikt i flertalet redovisade tabeller.

Ett särskilt TQM-projekt för översyn och förbättring av statistiken om personalutbildningskostnader genomfördes under 1999 och finns redovisad i serien Bakgrundsfakta till Arbetsmarknads- och Utbildningsstatistiken. I detta projekt framkomna förslag till förändringar implementerades under år 2001.

I och med de uppgiftskrav som nu finns på AKU genom den nya EU-förordningen No 577/98 och bl.a. ad hoc modulen 2003 om livslångt lärande så har det visat sig att uppgiftsinsamlingen i AKU nu blivit i mesta laget. Uppgifterna från de idag i AKU ingående nationella tilläggsundersökningarna måste därför kanske fr.o.m. 2005 insamlas på annat sätt. Personalutbildningsstatistiken är en av de undersökningar som är berörda av detta. De andra undersökningarna är Arbetsmiljöundersökningen, Undersökningen om arbetsorsakade besvär, Undersökningen om funktionshindrade och Datoranvändningsundersökningen.

En utredning för översyn av AKU och de till AKU knutna nationella tilläggsundersökningarna pågår för närvarande. Läget när det gäller

personalutbildningsstatistikens framtid efter nästa undersökning avseende andra halvåret 2003 är för närvarande oklar. Diskussioner om personal- och vuxenutbildningsstatistikens framtid i Sverige kommer vid årsskiftet 2003/2004 att ske med bl.a. utbildnings- och näringsdepartementen.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Statistiken är en urvalsundersökning vilket gör att möjligheterna till regionala redovisningar är begränsade. Det rika variabelinnehållet innebär goda möjligheter till analyser av statistik om personalutbildning för olika grupper och olika typer av utbildningar på nationell nivå.

Statistik finns publicerad i Statistiska meddelanden (SM) för första halvåret 1986-1987, 1989-1990, 1992-1994 och för båda halvåren sedan 1995. Personalutbildningskostnader finns publicerade för vart och ett av åren 1994-1999 i serien Bakgrundsfakta till Arbetsmarknads- och Utbildningsstatistiken (Bf). Personalutbildningskostnader för åren 1995, 1998-2001 samt en hel del annan statistik återfinns på SCB:s hemsida (www.scb.se). En del statistik för äldre årgångar (före 1995) finns publicerad i serien Bakgrundsfakta om vuxenutbildning. Via SCB:s hemsida finns tillgängligt under senare år utgivna pressmeddelanden från undersökningen. Ett temabladd om personalutbildning under perioden 1986-1998 publicerades under 1999. Två temabladd om personalutbildning enligt den tidigare omnämnda EU-undersökningen (CVTS2) publicerades under 2002. I några fall har också publicering gjorts i serien Information om arbetsmarknad och utbildning (IAM).

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Volymuppgifter vad avser personalutbildning redovisas i form av antal och andel individer och kurser för olika grupper av individer och kursämnesområden. Volymuppgifter redovisas även som en kvot mellan total utbildningstid och total arbetstid för olika grupper. Utbildningstidens längd för olika grupper av individer och kurser uttrycks vanligen med genomsnitt.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsobjekt är individer. Populationen för undersökningen utgörs av sysselsatta i arbetskraften i åldern 16-64 år.

1.1.2 Variabler

I Arbetskraftsundersökningarna (AKU) ingående variablerna samt tillägsfrågor om personalutbildning som t.ex. enligt nedan för första halvåret 2003:

Anställningstid

Tid med nuvarande arbetsuppgifter

Deltagande i kurser, konferenser, seminarier studiedagar och liknande

Har arbetsgivaren bekostat någon del av utbildningen

Antal anställda i företaget/organisationen

Totala utbildningskostnader och 8 olika delkostnadsposter

För upp till 5 olika kurser/utbildningar uppgifter om:

Kursämne

Omfattning/längd på kursen/utbildningen

Är kursen/utbildningen avslutad
Kursanordnare till kursen/utbildningen
Var kursen/utbildningen på arbetstid
Typ av kurs/utbildning (Läroledd kurs/utbildning, seminarium, konferens, studiedag(ar) och liknande, distansundervisning med handledare eller självstudier)
Typ av kurs/utbildning (Företagsspecifik, allmän/generell eller delvis företagsspecifik och delvis allmän/generell)

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska mått som redovisas är antal, andelar och medelvärden. Statistiska meddelanden (SM) publicerade före 1998 innehåller en "lathund" för bedömning av medelfel i skattningarna. Skattningar baserade på färre än 10 observationer markeras med asterisk (*) i rapporter som publicerats fr.o.m. 1998. Dubbla medelfel som mått på osäkerheten i skattningarna redovisas i vissa tabeller fr.o.m. andra halvåret 2001.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Ålder, kön, civilstånd, näringsgren, arbetsmarknadssektor, veckoarbetstid, yrkesklass, facktillhörighet, utbildningsnivå, födelseland, H-region, utbildningsanordnare, kursinnehåll och företagsstorlek. Beskriva andelar och antal av de sysselsatta som får personalutbildning samt utbildningens längd och innehåll redovisas fördelade efter olika bakgrundsvariabler. Dessa mått fördelas efter bl.a. kön, ålder, näringsgren, arbetsmarknadssektor, tidigare utbildning, företagsstorlek, facklig tillhörighet, H-region och veckoarbetstid.

1.1.5 Referenstider

Före 1995, första halvåret respektive kalenderår. Från och med 1995 görs också en mätning för andra halvåret under varje kalenderår.

1.2 Fullständighet

Statistiken täcker rätt väl in området personalutbildning vad gäller vad som är möjligt att mäta med hjälp av enkäter till individer. Undersökningspopulationen är sysselsatta i åldern 16-64 år. Viss personalutbildning sker även för sysselsatta utanför detta åldersintervall som inte täcks in i undersökningen. Vad som under lång tid framförallt saknats är dock uppgifter som endast går att mäta via enkäter till företag som t.ex. företagets utbildningspolicy, avsättningar av medel till utbildningsfonder, bidrag för personalutbildning från olika fonder, myndigheter och organisationer m.m. Genom Sveriges deltagande i EU-undersökningen Continuing Vocational Training Survey (CVTS2) avseende 1999 finns det nu sådana statistikuppgifter tillgängliga på SCB:s hemsida (www.scb.se) och i EU-databaserna New Cronos och CIRCA. Förutom Sverige deltog alla 15 EU-länderna samt 10 andra europeiska länder i denna undersökning.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten redovisas för resp. undersökningsomgång. Urvalsfel och bortfallsfel sänker tillförlitligheten, men den kan ändå bedömas som god.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerhetskällorna utgörs framförallt av svarsbortfall och osäkerhet i vissa antaganden när det gäller beräkningarna av personalutbildningskostnader vad gäller delkostnadsposterna för resor och lärarkostnader.

2.2.1 Urval

Personalutbildningsstatistiken utgör en del av Arbetskraftsundersökningens (AKU) urval. Personalutbildningens urval består sedan första halvåret 2001 av fem av de åtta paneler som intervjuas under de aktuella mätmånaderna (juni och december) och av dessa enbart de sysselsatta i arbetskraften. Före 2001 ingick sex paneler i personalutbildningsstatistikens urval. Av AKU:s urval av individer utgör ca 13 000 urval till personalutbildningsstatistiken i varje undersökningsomgång.

2.2.2 Ramtäckning

Små övertäckningsfel finns. Undertäckningsfelen bedöms som små.

2.2.3 Mätning

Eventuella mätfel är huvudsakligen relaterade till felklassificeringar av härledda variabler.

2.2.4 Svartsbortfall

Objektbortfallet för personalutbildningsfrågorna är vanligtvis ca 20 % i varje undersökningsomgång. Huvuddelen av bortfallet är bortfall i AKU. En mindre del (4-5 procent) är bortfall i personalutbildningstillägget (frågorna om personalutbildning) och p.g.a. indirekt intervju som inte tillåts för personalutbildningsstatistiken.

2.2.5 Bearbetning

Dataregistrering sker i dator i samband med de datorstödda intervjuerna (CATI eller CAPI). Datafilen förs över till PC där hela bearbetningen från tabellframställning till tryckfärdigt SM-original sker. Manuell kodning sker av personalutbildningens ämnesinnehåll. De i undersökningen vanligen använda variablerna utsätts för intensiv kontroll, granskning och rättning både i datafångstögonblicket och efter datainsamlingen varför det är rimligt att anta att bearbetningsfelen är få och har liten påverkan på den redovisade statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Förekommer ej explicit i undersökningen annat än vid beräkningar av personalutbildningskostnader för vissa delkostnadsposter.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Medelfelstabeller för vissa av de publicerade tabellerna finns framtagna för de olika mätperioderna fr.o.m. 1998. Redovisning av dubbla medelfel i direkt anslutning till publicerad statistik görs fr.o.m. andra halvåret 2001 i ett antal tabeller. Redovisning av dubbla medelfel planeras på sikt i flertalet redovisade tabeller.

En lathund för uppskattning av urvalsfelens storlek finns även publiceras i varje SM t.o.m. rapporten för första halvåret 1997. Där finns exempel på stickprovsstorlekar, svarsproportioner för en dikotom variabel och dubbla medelfelens storlek. Redovisning av uppskattade medelfel och konfidensintervall för centrala undersökningsvariabler redovisas i rapporterna som publicerats före 1998. I fr.o.m. 1998 publicerade rapporter anges med asterisk (*) alla skattningar som baserar sig på färre än 10 observationer. I några fall när skattningarna är osäkra av annat skäl anges .. för att markera detta.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Halvårsvis.

3.2 Framställningstid

För närvarande tre månader efter datainsamling för uppgifter insamlade från individer. 12 eller 18 månader efter aktuellt undersökningsomgång för personalutbildningskostnader. Kalenderårsskattningar för närvarande ca 5-6 månader efter ett kalenderårs utgång.

3.3 Punktlighet

God enligt publiceringsplan.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Relativt god. Fr.o.m. första halvåret 2002 används en ny definition av begreppen utbildningsdag och utbildningstid. 7 timmars utbildningstid betraktas som en utbildningsdag enligt den nya definitionen. Enligt den gamla definitionen räknade man enbart antalet dagar med utbildning som hela utbildningsdagar. Hade utbildningen varit kortare än en dag räknades utbildningen som en halv utbildningsdag.

Fr.o.m. undersökningen avseende första halvåret 2003 används den reviderade standarden SNI2002 vid kodning av näringsgren. Detta innebär försämrad jämförbarhet med tidigare rapporter för näringsgrenarna 'Utbildning och forskning' samt för 'vård och omsorg'. Största förändringen beror på att förskolan numera tillhör utbildningsväsendet från att tidigare ha ingått under vård och omsorg.

Vissa andra förändringar i redovisningsvariabler har även skett i tidigare undersökningar som t.ex. en övergång 1995 från näringsgrensindelning enligt SNI69 till SNI92 och ändrad ämnesindelning av olika kurser 1998 gör att redovisningsgrupperna inte är helt jämförbara över tiden. Smärre förändringar och kompletteringar av frågeinnehållet gör även att vissa data som redovisas i nuvarande SM inte alltid återfinns i de tidigare rapporterna.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Samma typ av data insamlas för olika grupper varför jämförbarheten mellan olika grupper är god.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Statistiken kan i vissa delar jämföras med annan statistik inom området utbildning - arbetsmarknad samt med den löpande utbildnings- respektive arbetsmarknadsstatistiken (t.ex. AKU).

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

SM-rapporter (både på papper och på SCB:s hemsida), i temablad, i serien Bakgrundsfakta till Arbetsmarknads- och Utbildningsstatistiken, (före 1995) även i serien Bakgrundsmaterial om vuxenutbildning. En del metodrapporter återfinns i PM-serien AM/UA och viss statistik förutom SM-rapporter redovisas även på SCB:s hemsida (www.scb.se) samt i olika böcker som t.ex. Statistisk årsbok, Utbildningsstatistisk årsbok, Vuxenutbildningen i Sverige 2000 samt Svensk utbildning i internationell statistik.

5.2 Presentation

Resultat från undersökningen redovisas i Statistiska meddelanden (SM) med förklarande text, tabeller och diagram. Se SCB:s publiceringsplan och publiceringskatalog för respektive år.

5.3 Dokumentation

Se SCB:s publiceringsplan och publiceringskatalog för respektive år.

Information om statistik Utbildning - arbetsmarknad finns också i : Statistik 96, Analyser och prognoser om utbildning och arbetsmarknad samt i serien Bakgrundsfakta till Arbetsmarknads- och Utbildningsstatistiken.

Före 1995 även i serien Bakgrundsmaterial om vuxenutbildning.

Vissa metodrapporter återfinns även i PM-serien AM/UA.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning bearbetningar på primärmaterial. Aidentifierat material för forskningsändamål kan utlämnas efter särskild prövning.

5.5 Upplysningstjänster

Direktkontakt med de i varje rapport angivna kontaktpersonerna. För närvarande enligt nedan:

Lenart Forssén
Tel: 019 - 17 65 65
Fax: 019 - 17 70 82
E-post: lennart.forssen@scb.se

Annika Näsfall
Tel: 019 - 17 60 84
Fax: 019 - 17 70 82
E-post: annika.nasvall@scb.se

Ola Hagfall
Tel: 019 - 17 63 73
Fax: 019 - 17 70 82
E-post: ola.hagfall@scb.se